

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
กรณีศึกษา บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง

Behavior and Satisfaction of Thai Tourists towards Health Tourism, A case study of
Raksawarin Hot Spring and Phonrang Hot Springs in Ranong Province, Thailand

อาจารย์ ชลธิณี อยู่คง

อาจารย์ เขมิกา คุ่มเพชร (ผู้วิจัยร่วม)

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีแรงจูงใจมาจากการที่ จังหวัดระนองมีบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้งที่มีชื่อเสียง และเป็นสถานที่ซึ่งคนในจังหวัดระนอง รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากจังหวัดอื่นเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในการใช้บริการบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการให้บริการของบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง ซึ่งรูปแบบวิจัยเป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน และบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และมาใช้บริการที่บ่อน้ำร้อน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับเพื่อนและครอบครัว ในวันหยุดสุดสัปดาห์ และนิยมเที่ยวภายในวันเดียว โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เลือกทำกิจกรรม อาบน้ำแร่ / แช่น้ำร้อน ในเรื่องความพึงพอใจด้านสถานที่ พบว่า สถานที่มีความสะอาดเหมาะสมแก่การพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนด้านการอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ บ่อน้ำร้อน ที่มีจำนวนเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ส่วนด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความพึงพอใจ ด้านความสุภาพอ่อนโยน และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจ ในการอาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา การบริการในด้านสถานที่ ควรมีอุปกรณ์ในการรักษาความสะอาด และเพิ่มพื้นที่จอดรถให้มากขึ้น ด้านการอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีห้องสำหรับเปลี่ยนเสื้อผ้า และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ขาดจำนวนบุคลากร ผู้ให้บริการที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและขาดทักษะภาษาต่างประเทศ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากยิ่งขึ้น ควรมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวทางด้านสุขภาพให้เด่นชัด เพื่อเสนอเป็นจุดขายที่มีศักยภาพและได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, พุทธกิจกรรม, ความพึงพอใจ

Abstract

This report presents the result of study in behavior and satisfaction of Thai visitors for Health Tourism at famous tourist attractions - Raksawarin Hot Spring and Phonrang Hot Springs in Ranong province in order to develop a guideline to provide an efficient service. This research has conducted the quantity research method to a target group who are 400 Thai visitors coming to the area and obtaining a service by using the descriptive statistic.

The result has shown that the majority was female who are students between 20-30 years old. Visitors monthly income is between 10,000-20,000 bahts. And they were mostly in bachelor's degree. The main purpose of their visit is to relax by 3-4 times a week with friends and family. They usually traveled on the weekend by one day trip with their personal car. The major activity is to take a thermal mineral waters in bathing, soaking. The visitors have satisfaction on the surrounding area which is clean and suitable for relaxing. For the convenience, the visitors were satisfied the area capability for providing service thoroughly to all visitors. For personnel, they were satisfied to the kindness of service providers and tourist activities, especially, the bathing, soaking thermal mineral waters.

The recommendation of developed guidance for service at location; it should have more cleaning tools and more space for parking, for convenience; it should have more fitting room and more developed basic infrastructures, for personnel; they should have more skills in foreign language and their knowledge in related issues, for activity; it should have more activities supporting to the health tourism in the area in order to prepare the development of area capability for more visitors in the future.

Keywords: Health Tourism, Behavior, Satisfaction

บทนำ

ปัจจุบัน พฤติกรรมผู้คนส่วนใหญ่ต่างหันมาให้ความสำคัญในการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกันมากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) มีแนวโน้มได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเทศไทยมีชื่อเสียงในเรื่องของ สปา การนวดแผนไทย ความพร้อมในด้านของบุคลากร มีสถานประกอบการที่มีคุณภาพซึ่งพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต(แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559,2554,หน้า 9) ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพในปัจจุบันจึงเกิดขึ้นหลายแห่งหรือบางแห่งก็มีมานานแล้ว และได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น น้ำแร่ร้อนแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ภูโคลน อำเภอเมืองฯ จังหวัดแม่ฮ่องสอน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน บ่อน้ำร้อนพริก อำเภอเมือง จังหวัดระนอง เป็นต้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552:ออนไลน์)กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปพักผ่อนหย่อนใจ ตามสถานที่ท่องเที่ยว ที่รายรอบไปด้วยธรรมชาติ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือการบำบัด รักษาฟื้นฟูสุขภาพ โดยถือเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมไปในตัว เพื่อส่งเสริมให้จิตใจสดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจ และร่างกายให้สมดุล พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เป็นลักษณะพฤติกรรมในการตัดสินใจ และเลือกรูปแบบที่จะเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยว จะมีอยู่หลายๆลักษณะที่แตกต่างกันไป และนักท่องเที่ยวจะทำการพิจารณาเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยว (วาสนา อ่องเอี่ยม, 2546, 43)

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งส่งผลให้เป้าหมายของการท่องเที่ยวก็มีความแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ได้รับ ความชื่นชอบของแต่ละบุคคลในแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นต้น(สุกัญญา เจริญศรี,2549,33 อ้างถึง สุขุมมาลย์ หนูมาศ,2552)

โดยในงานวิจัยนี้ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต และพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการบำบัดรักษา ฟื้นฟูสุขภาพ ความหมายของคำว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การกระทำหรือกริยาอาการใดๆ ที่แสดงออกของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว เป็นต้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง) มุ่งเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละจังหวัดเป็นหลัก โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และจังหวัดระนอง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้เป็น “เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ” ตามศักยภาพอันโดดเด่นที่มีอยู่ในด้านแหล่งน้ำแร่ร้อน ทำให้ได้ชื่อว่า “เมืองแห่งการท่องเที่ยวสปาเพื่อสุขภาพ (แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว จ.ระนองรองรับ AEC , 2555 ,หน้า64)

ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมา จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ ผู้วิจัยสนใจวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในการใช้บริการบ่อน้ำร้อน รักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในการใช้บริการบ่อน้ำร้อน รักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการ ณ บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาใช้บริการ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน จำนวน 77,519 คน และบ่อน้ำร้อน พรรั้ง จำนวน 60,761 คน ในอำเภอเมืองจังหวัดระนอง โดยใช้สูตรคำนวณ ตามวิธีของ Taro Yamane (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547 หน้า 117) จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน จำนวน 224 คน และ บ่อน้ำร้อน พรรั้ง จำนวน 176 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมในการท่องเที่ยวชาวไทย คือ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว, ความถี่ในการท่องเที่ยว,รูปแบบของการท่องเที่ยว,ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว,ระยะเวลาในการท่องเที่ยว,ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง,ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย คือ ด้านสถานที่,ด้านการอำนวยความสะดวก,ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ,ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

3. ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2557 – 31 กรกฎาคม 2558

บททวนวรรณกรรม

1. แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552:ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวที่รายรอบไปด้วยธรรมชาติ โดยแบ่งเวลา จากการท่องเที่ยว เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2522:ออนไลน์) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีรูปแบบ การจัดกิจกรรม ได้แก่ ทัวร์แพทย์แผนไทย ทัวร์อาหารสมุนไพร ทัวร์สมุนไพรชนบท ทัวร์เกษตรธรรมชาติ ทัวร์น้ำพุร้อนและอาบน้ำแร่ ทัวร์ฝึกสมาธิและบำเพ็ญภาวนา ทัวร์แหล่งธรรมชาติ

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นลักษณะพฤติกรรมในการตัดสินใจและเลือกรูปแบบที่จะเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวจะมีอยู่หลายลักษณะที่แตกต่างกันไป และนักท่องเที่ยวจะทำการพิจารณาเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ในการท่องเที่ยว (วาสนา อ่องเอี่ยม, 2546, 43) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกัน ของแต่ละบุคคล ซึ่งส่งผลให้เป้าหมายของการท่องเที่ยวก็มีความแตกต่างกันไปด้วย เช่น ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวที่ได้รับ ความชื่นชอบของแต่ละบุคคลในแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นต้น (สุกัญญา เจริญศรี, 2549, 33)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้สรุปถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวออกเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้ 1).การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ โดยผ่านสื่อต่างๆและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2).ความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละคนหลังจากที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ 3).สิ่งจูงใจในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย คือ Push Factor เป็นปัจจัยในการผลักดันให้นักท่องเที่ยวเกิดความความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวและ Pull Factor เป็นปัจจัย ที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมยังแหล่งท่องเที่ยวและเข้าร่วมกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ 4).การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว 5).การวางแผนค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 6).การวางแผนเตรียมการท่องเที่ยว 7).การเดินทางท่องเที่ยวและการประเมินผลในระหว่างการท่องเที่ยว 8).ประสบการณ์หลังการท่องเที่ยว และการประเมินผล ในด้านความพึงพอใจ 9).ทัศนคติหลังจากได้รับประสบการณ์ในการท่องเที่ยวนั้นๆ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิรินางค์ ปานศรี(2549)ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปใช้บริการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 385 คน และผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 แห่ง พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับ ความคิดเห็นปัจจัยด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการบุคลากร ด้านขั้นตอนการให้บริการ

ทวีลาภ รัตนราช (2533: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรม ในรูปแบบ โฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 315 ตัวอย่าง ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุระหว่าง 20–30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จุดประสงค์หลักในการท่องเที่ยว คือ เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ โดยเพื่อนมีอิทธิพลในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เที่ยวกับเพื่อน/ครอบครัว มักจะเดินทางท่องเที่ยว ในวันหยุดสุดสัปดาห์ และใช้ระยะเวลา ในการท่องเที่ยวค้างคืน 2 คืน ความถี่ในการท่องเที่ยว 1-2 ครั้ง/ปี และมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว แต่ละครั้งน้อยกว่า 1,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

นางสุนิษา เพ็ญทรัพย์ และนางสาวปวันรัตน์ แสงศิริโรจน์ (2555) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรม และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำพุร้อนรักชะวารีในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน และ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และมีวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยว

ชาวไทย ที่เดินทางมาในปี พ.ศ.2557เพื่อใช้บริการบ่อน้ำร้อนรักษะวาริน จำนวน 77,519 คน และบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง จำนวน 60,761 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (พิชิต ฤทธิจรูญ,2547 หน้า 117) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ แบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างบ่อน้ำร้อนรักษะวาริน จำนวน 224 คน และกลุ่มตัวอย่างบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จำนวน 176 รวมทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Purposive sampling เป็นการเลือกตัวอย่าง แบบเจาะจงและแบบ Convenience sampling เป็นการสุ่มตัวอย่าง แบบการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก

2. ขั้นตอนการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ณ บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) โดยคำถามจะเป็นลักษณะให้เลือกตอบ (Check list) ได้เพียงคำตอบเดียว และมี 1 ข้อ คือ กิจกรรมที่ทำในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำร้อน ซึ่งสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ณ บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Evaluated Rating Scale) ของ Likert โดยให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ สำหรับการวิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการออกแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 400 ชุด และศึกษาข้อมูลจากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย บทความทางวิชาการ รวมถึง Website ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และ Website อื่นๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และนำแบบสอบถามทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประมวลผล ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ข้อมูลทางด้านพฤติกรรม และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้ามา ใช้บริการที่บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง จ.ระนอง ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำมาแสดงผลการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาจากข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.25 เพศชายร้อยละ 46.75
- 1.2 ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20–30 ปี ร้อยละ 29.3 ช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 26.3 ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 17.3 และช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 14.8 ส่วนผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนน้อยที่สุด ร้อยละ 12.5
- 1.3 ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 37.3 รองลงมาได้แก่ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 29.8 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 18.8 และพนักงาน/เจ้าหน้าที่บริษัท ร้อยละ 14.3
- 1.4 ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 54.5 รองลงมา รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24.5 รายได้อยู่ในช่วง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 11.5 และ รายได้อยู่ในช่วง 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 6.3 และ กลุ่มที่มีรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนร้อยละ 3.3
- 1.5 ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 51.8 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 38.8 และสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนร้อยละ 9.5
2. ผลการศึกษาจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง
 - 2.1 ด้านวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมาเพื่อผ่อนคลายความเครียด คิดเป็นร้อยละ 29.5
 - 2.2 ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่ มาใช้บริการที่บ่อน้ำร้อน 3-4 ครั้ง ต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมา 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 32
 - 2.3 รูปแบบของการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน/ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมา เดินทางท่องเที่ยวคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 14.3 และเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 11.3
 - 2.4 ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมา เดินทางท่องเที่ยวในวันธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 41.3
 - 2.5 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เที่ยวภายในวันเดียว คิดเป็นร้อยละ 68.5 รองลงมาค้างคืน 1 คืน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ค้างคืน 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และน้อยสุดค้างคืน 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 5.3
 - 2.6 พาหนะใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมา เดินทางโดยมอเตอร์ไซด์ คิดเป็นร้อยละ 24.0 เดินทางโดยรถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 14.5

2.7 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำร้อน พบว่า ส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรม อาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 74.0 ชมวิวทิวทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 56.3 อบอุ่นน้ำแร่ร้อน คิดเป็นร้อยละ 29.3 พักผ่อน/รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 17.0

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรรั้ง

3.1 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ย ของระดับความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.02 ซึ่งจัดอยู่ในความพึงพอใจระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ มีความสะอาดของบริเวณโดยรอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ และการดูแลสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย เท่ากันคือ 4.31 มีบริเวณให้นั่งพักผ่อนอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 มีความเงียบสงบและเป็นธรรมชาติค่า มีเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และพื้นที่จอดรถสะดวกและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

3.2 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 2.54 ซึ่งจัดอยู่ในความพึงพอใจระดับน้อย โดยเรียงลำดับ ดังนี้ บ่อแช่น้ำแร่ร้อนมีให้บริการเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ป้ายแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้บ่อน้ำแร่ร้อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 พื้นที่ทิ้งขยะหรือถังขยะเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 มีมาตรฐานการดูแลและรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพของแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 และมีห้องสุขาและห้องอาบน้ำเพียงพอและสะอาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74

3.3 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านบุคลากรพบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ โดยรวมทุกด้านเท่ากับ 2.77 ซึ่งจัดอยู่ในความพึงพอใจระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ความสุภาพอ่อนโยน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ความเต็มใจในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 การให้คำแนะนำ ในเรื่องต่างๆแก่ผู้ใช้บริการบ่อน้ำแร่ร้อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 การให้รายละเอียด เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 และ ความพร้อมที่จะให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47

3.4 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านกิจกรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 3.54 ซึ่งจัดอยู่ในความพึงพอใจระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ อาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 มีร้านขายของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม และเลือกซื้อของฝาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และมีร้านอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.44

4. ผลการศึกษาด้านข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.1 ด้านสถานที่ ควร มีอุปกรณ์ที่ช่วยในการรักษาความสะอาดของบริเวณ โดยรอบเพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่น ถังขยะรวมทั้งเพิ่มปริมาณพื้นที่จอดรถให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

4.2 ด้านการอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีห้องสุขาและห้องสำหรับเปลี่ยนเสื้อผ้าในการอาบน้ำแร่ ควรมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นเพิ่มมากขึ้น

4.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรผู้ให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

4.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรเพิ่มกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

สรุปผล

นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่บ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพริ้ง จ. ระนอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่มาใช้บริการที่บ่อน้ำร้อน 3-4 ครั้ง ต่อสัปดาห์ โดยเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน/ครอบครัว ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ระยะเวลาในการท่องเที่ยว คือ เที่ยวภายในวันเดียว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัว กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกทำ ในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำร้อน คือ อาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน ออกกำลังกาย ชมวิวทิวทัศน์ อบไอน้ำร้อน พักผ่อน/รับประทานอาหาร และซื้อของฝาก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับน้อย มีความพึงพอใจด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

เพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี เป็นนักเรียน/นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ นางสุนิษา เพ็ญทรัพย์ และ นางสาว ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์ (2555) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรม และความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน อำเภอเมือง จังหวัด ระนอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน อาจ

เป็นส่วนสำคัญที่เป็นตัวกำหนดความต้องการและความแตกต่างที่เกี่ยวกับแนวคิด พฤติกรรม รูปแบบ ความชื่นชอบในการท่องเที่ยว ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ฌูซามญูซ์ สุวิทย์พันธ์ (2545: 74-75) กล่าวถึงองค์ประกอบของลักษณะ ทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งเหมือนกับ ทวีลาภ รัตนราช (2553:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบ โฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้อาจเนื่องจากบ่อน้ำร้อนรักษะวารินและบ่อน้ำร้อนพรั้ง จ.ระนอง มีความมุ่งหมายให้นักท่องเที่ยว ได้มาพักผ่อนหย่อนใจ และผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542:6-7) ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกับ ศรีญา วรากุลวิทย์ ว่าความหมายของ การท่องเที่ยว ประกอบด้วย ระยะเวลา (Distance) คือการเดินทางที่เกิดขึ้นจากถิ่นที่อยู่อาศัยของตนไปยังสถานที่อื่น ภายในประเทศหรือต่างประเทศ วัตถุประสงค์ในการเดินทาง (Purpose of Travel) เพื่อกิจกรรมใดๆก็ตามที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ ระยะเวลาของการพำนัก (Length of Stay) ต้องพำนักในสถานที่เดินทางไปไม่เกินระยะเวลา 60 วัน มีความสอดคล้องกับ ฉันทัช วรรณถนอม (2551:172) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ ความบันเทิงหรือการอื่นใด เรื่องรูปแบบของการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน/ครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีลาภ รัตนราช(2553:บทคัดย่อ)ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมพัทธ์วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร พบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เที่ยวกับเพื่อน/ครอบครัว ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) ซึ่งสอดคล้องกับ ทศน์วรรณ วิบุษกษมานนท์(2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน ของผู้เยี่ยมชม พบว่าเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว คือ เที่ยวภายในวันเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ นางสุนิษา เพ็ญทรัพย์ และ นางสาว ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์ (2555) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมและความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยว ชาวไทยต่อการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำแร่ รักษะวาริน อำเภอเมือง จังหวัด ระนอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาเที่ยวภายในวันเดียว พาหนะใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัว ในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ นางสุนิษา เพ็ญทรัพย์ และ นางสาว ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์ (2555) ได้ทำการศึกษา

พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทัศนศึกษา บ่อน้ำแร่ ร้อนรักษาวาริน อำเภอเมือง จ.ระนอง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำร้อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เลือกทำกิจกรรมอาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน ซึ่งสอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) ได้แบ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของ นักท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภทหลักดังนี้ 1).การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism) 2).การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism)

ความพึงพอใจในด้านสถานที่ มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีลาภ รัตนราช (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัส วัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอ พะโต๊ะ จังหวัดชุมพร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมใน รูปแบบโฮมสเตย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ใน ระดับน้อย อาจเป็นเพราะสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ทั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับ ทศน์วรรณ วิบุรุษมา นนท์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว ชายหาดบางแสน ของผู้เยี่ยมชม พบว่า ผู้เยี่ยมชม ได้รับความพึงพอใจจากการท่องเที่ยวในระดับ มาก

ความพึงพอใจในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ปาลีรัตน์ การดี และคนอื่นๆ (2547: 300) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทัศนภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ(สปา) โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการ สปา เสนอว่า รูปแบบ การให้บริการในอนาคตควรมีการบริการแบบครบวงจรและควรมีการพัฒนา ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ

ความพึงพอใจในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับ มากซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา(2548) ได้สรุปถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจ ท่องเที่ยว ในขั้นที่ 3 คือ สิ่งจูงใจในการกระตุ้นให้ นักท่องเที่ยวอยากเดินทางท่องเที่ยวซึ่งมีปัจจัย ที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย คือ Push Factor เป็นปัจจัยในการผลักดัน ให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการ ที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวและ Pull Factor เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวชม ยังแหล่งท่องเที่ยวและเข้าร่วม กิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านสถานที่ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนากลยุทธ์ในการให้บริการในด้านต่างๆ เพื่อสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคเดียวกันได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบ่อน้ำร้อนอื่นๆ ภายในจังหวัดระนอง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ของ จังหวัดระนอง และเป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆเพิ่มมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

2.ศึกษาศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวบ่อน้ำร้อน ในแต่ละแห่งของ จังหวัดระนอง

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทัช วรรณถนอม.(2551).หลักการมัคคุเทศก์.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ทวีลาภ รัตนราช.(2553).พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสัมผัสวัฒนธรรมในรูปแบบโฮมสเตย์ชุมชนบ้านคลองเรือ อำเภอยะไข่ จังหวัดชุมพร.ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร
- ทัศนัวรรณ วิบุษยमानนท์.(2545).พฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของผู้มาเยี่ยมเยือน.วิทยานิพนธ์ วท.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ.(2547).การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน.พิมพ์ครั้งที่4.คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548).อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ:เพลสแอนด์ดีไซน์ จำกัด
- ปาลีรัตน์ การดี;และคนอื่นๆ.(2547).การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.รายงานวิจัย.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง.ถ่ายเอกสาร
- วาสนา อ่องเอี่ยม.(2546).พฤติกรรมนักท่องเที่ยวกรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- วินิจ วีรยางกูร.(2532).การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.(พิมพ์ครั้งที่1).กรุงเทพมหานคร.
- วัฒนา เพ็ชรวงษ์.(2542).พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อการใช้บริการ 13.วิทยานิพนธ์ บช.ม. (การตลาด).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์.2551.ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ.ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา
- สุกัญญา หนูมาศ.(2552).แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการชมวัดและพิพิธภัณฑ์การศึกษาวัดพระมหาธาตุมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช.การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว).พิษณุโลก:มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สิรินางค์ ปานศรี.(2549).ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพของนักท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา เจริญศรี.(2552).การรับรู้และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน 6 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน หลังได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติ (Tsunami) ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,สาขาการจัดการ,คณะบริหารธุรกิจ,มศว.

สุนิษา เพ็ญทรัพย์และนางสาวปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์.2555.พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน อำเภอเมือง จ.ระนอง. รายงานวิจัย.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.ถ่ายเอกสาร.
สำนักงานการท่องเที่ยวกีฬาและจังหวัดระนอง.(2555).แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจ.ระนองรองรับAEC. ระนอง:สำนักงานการท่องเที่ยวกีฬาและจังหวัดระนอง.

